

2015-09-18

YTTRANDE
MSN 2015/52-872

Länsstyrelsen i Stockholms län
Enheten för kulturmiljö och
bostadsstöd
Box 22067
104 22 Stockholm

Yttrande över byggnadsminnesförklaring av Havrekvarnen, radhusen och de äldsta lamellhuset, disponentvillan samt kontorsbyggnaden ("Munspelet"), på Kvarnholmen, Sicklaön 38:1, 38:2, 38:3, 38:14, 38:15 och 38:16

Planförutsättningar

I gällande detaljplan omfattas Havrekvarnen av användningsbestämmelsen "centrumändamål" samt skydds- och varsamhetsbestämmelser som omfattar rivningsförbud, skydd av interiörens rumsvolymer och skydd av byggnadens yttre.

Byggnaden Munspelet har även den en användningsbestämmelse avseende centrumändamål i detaljplanen. Byggnaden har vidare skydds- och varsamhetsbestämmelser som innefattar varsamhet och rivningsförbud. Skyddsområdet som föreslås norr om Munspelet har i gällande detaljplan en bestämmelse avseende högsta totalhöjd på 19 meter.

Radhusen samt lamellhusen har båda användningsbeteckningen "bostad", liksom skydds- och varsamhetsbestämmelser som innefattar varsamhet och förvanskingsförbud samt förbud mot rivning. Disponentvillan har i detaljplanen den reglerade användningen "skola, förskola, centrum" liksom en bestämmelse gällande marklov för fällning av träd med en stamdiameter större än 15 cm mätt 1,3 meter över marken. Övrig mark kring disponentvillan som omfattas av skyddsområdet är prickad i detaljplanen, vilket innebär att marken inte får bebyggas. Byggnadens exteriör är skyddad genom skyddsbestämmelse som omfattar rivnings- liksom förvanskingsförbud.

Nacka kommuns synpunkter

Nacka kommun har i detaljplanearbetet verkat för att byggnaderna på Kvarnholmen skall bevaras, och att deras kulturhistoriska värden inte skall förvanskas. Byggnaderna har ett

mycket högt kulturhistoriskt värde och utgör en omistlig del av kommunen- men även länets historia.

Den historiska industriarkitekturen har även stor betydelse för områdets identitet, inte minst i den nya stadsdel som nu byggs upp. Områdets tydliga industriella karaktär och kulturhistoriska värden tillför området positiv attraktionskraft. Det är därför ett kommunalt intresse att berörda ikonbyggnader får ett varaktigt skydd, även utifrån ett vidare perspektiv.

Havrekvarnen, en av landets främsta funktionalistiska byggnader, har ett framtonat och mycket betydelsefullt läge på Kvarnholmen. Byggnaden, som i gällande plan försetts med rivningsförbud, har konstaterats vara i mycket dåligt tekniskt skick. Utredningar och analyser har dock kommit fram till slutsatsen att byggnadens kulturhistoriska värden bäst tillvaratas genom en rekonstruktion. Även utifrån fastighetsägarens synvinkel är en rekonstruktion ett bättre alternativ än den renovering som den gällande planen medger. Nacka kommun avser därför göra en planändring i syfte att ta bort rivningsförbudet i planen och möjliggöra en rekonstruktion. Som ett led i processen att häva rivningsförbudet genom planändring, är en byggnadsminnesförklaring av avgörande betydelse. Ett kompletterande skydd genom Kulturmiljölagen är högst väsentligt för att kunna säkerställa att Havrekvarnen rekonstrueras på bästa möjliga sätt.

Sammanfattningsvis ställer sig Nacka kommun positivt till en byggnadsminnesförklaring av berörda byggnader på Kvarnholmen.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Cathrin Bergensträhle
Ordförande

Gunilla Glantz
Stadsbyggnadsdirektör